

N:o 76.

Ank till Riksd. Kansli d. 23 April 1867, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner, angående kronobrefbärings-skyldighetens skiljande från jordbruket och öfvertagande af Staten.

(I. A.)

I detta ämne äro tvänne motioner hos Riksdagens Andra Kammare väckta och till Stats-Utskottets handläggning remitterade. Uti den ena (N:o 226) har Herr *P. Andersson*, med hvilken Herrar *O. F. Brunberg*, *Ola Månsson* och *J. Sjögren* sig förenat, föreslagit, att Riksdagen för sin del måtte besluta, att kronobrefbärings-skyldigheten skiljes från jordbruket och af Staten öfvertages samt att den afgift, hvilken vore nödvändig för uppehållandet af brefbäringsbestyret i sin helhet, skulle utgå efter samma grunder som kommunalutskylder. Den andra motionen (N:o 66) är väckt af Herr *C. I. Bengtsson* och innefattar det förslag, att kostnaden för kronobrefbäringen måtte af allmänna medel godtgöras.

Till stöd för dessa framställningar har hufvudsakligen blifvit anfördt, att kronobrefbäringen vore till nytta icke allenast för egaren af kronoskattejord, utan lika mycket för kapitalisten, yrkesidkaren och kommunens öfriga invånare; att af denna tunga, som i olika orter vore olika tryckande, jordegaren i vissa trakter träffades särdeles hårdt, så att, då exempelvis bevillningen enligt andra artikeln för de hemman, den ene motionären Herr *P. Andersson* egde inom Östra härad i Blekinge län, endast uppginge till 16 R:dr 65 öre,

brefbäringsarfvodet för samma hemman utgjorde 30 R:dr 74 öre; varande för öfrigt af den sistnämnde motionären till Utskottet inlemnadt ett af vederbörande kronofogde utfärdadt intyg, enligt hvilket kronobrefbäringen inom nämnda härad sistlidet år utgjorts af 40 stationer, för hvilka kostnaden uppgått till 3,092 R:dr, som utdebiterats å alla inom häradet varande kronoskattehemman, samt någon betydligare minskning i detta belopp för kommande år ej vore att påräkna; och hade brefbäringsbestyret genom vederbörligen utlysta auktioner öfverlåtits åt entreprenör.

Frågan om brefbärings-skyldighetens reglerande, en jemnare fördelning deraf, eller lindring i detta besvär har nästan vid hvarenda riksdag efter införandet af 1809 års statsskick utgjort föremål för Rikets Ständers behandling. De flesta af de många framställningar, som i ämnet blifvit gjorda, hafva dock icke föranlett någon Rikets Ständers åtgärd. I anledning af Rikets Ständers underdåniga anhållan blef likväl, genom Kongl. Brevet den 4 December 1830, någon lindring i detta onus beredd, i det de brefbärings-skyldiga hemmanens åliggande att forsla kronobref med få undantag inskränktes till 2 dagar i veckan. Den hufvudsakligaste förändringen i stadgandena rörande denna skyldighets utgörande m. m., som efter berörda tid egt rum, föranleddes af Rikets Ständers underdåniga skrifvelse den 22 April 1845, hvaruti, jemte uttalande af den åsigt att det vore med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att alla de hemman, hvilka kunde åläggas kronobrefbäring, borde deltaga uti utgörandet af detta onus gemensamt och efter enahanda grunder, som följdes i afseende å skjutsnings-skyldigheten, Rikets Ständer anhöllo det Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning om förändrade grunder för kronobrefbärings-skyldighetens utgörande. Efter det vederbörande embetsmyndigheter häröfver blifvit hörda, blef äfven, genom Kongl. Maj:ts nådiga Cirkulär till samtliga Dess Befallningshafvande af den 30 November 1849, sådana i viss mån förändrade grunder fastställda, åsyftande att bereda dels en jemnare fördelning af detta besvär, dels lindring uti detsammas utgörande. De framställningar, som vid derpå följande riksdagar i ämnet egt rum, innefattande hufvudsakligen förslag i likartad syftning, hvarpå förevarande motioner utgå, hafva deremot blifvit lemnade utan afseende.

Oaktadt genom ofvanberörda nådiga Cirkulär af den 30 November 1849, till hvars innehåll Utskottet allenast får hänvisa, (infördt under N:o 87 af nämnda års författningssamling) ett icke ovigtigt steg blifvit taget för lindring i kronobrefbärings-skyldigheten och en jemnare fördelning af denna tunga, torde likväl ytterligare

ytterligare åtgärd i samma riktning af förhållandena påkallas, hvarvid kronobrefbärings-skyldigheten synes Utskottet lämpligast böra läns- eller distriktvis regleras så, att sådana missförhållanden, som nu äro för handen i afseende å denna skyldighet, icke vidare må ega rum. Som emellertid kronobrefbäringen för närvarande är i olika län på olika sätt reglerad, och landstingen i hvarje län torde bäst vara i tillfälle att uppgöra förslag, huruledes denna angelägenhet må, på ett för de särskilda orterna tillfredsställande sätt, kunna för framtiden ordnas, hemställer Utskottet,

att Riksdagen ville uti underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t, efter inhemtande af landstingens yttrandeangående lämpligaste sättet för kronobrefbärings-skyldighetens ordnande läns- eller distriktvis, täcktes till Riksdagen aflåta den nådiga framställning i ämnet, hvartill anledning må förefinnas.

Stockholm den 23 April 1867.

På Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.